

holdet var jo det, at i disse for Erhvervs- livet saa utvivlsomt glimrende Aar maatte Arbejderne gaa fra Strejke til Strejke for blot — og stadig bagud — at faa de Løn- tillæg, som Pengenes formindskede Købe- evne gav dem en naturlig Ret til. Det var egentlig først i 1918 og 1919, at Arbejderne naaede op paa det Niveau, som de havde Krav paa, rent bortset fra den Forbedring i deres Levevilkaar, som de selvfølgelig til enhver Tid maa have Ret til at kæmpe for. Og vi ved jo, at allerede i 1921, maatte de samme Arbejdere aflevere de første 13 Øre i Timen udover det, som Pristallet berettigede til. Men dette lærte Arbejderne, hvis de ikke havde vidst det før, at om end Virksomhederne gaar nok saa godt, faar de nu en Gang kun den Andel af Udbyttet, som de i Kraft af deres Sammen- hold og deres Organisationers Styrke kan tilkæmpe sig overfor Arbejdsgiverne. Det hævdes ganske vist saa smukt fra mange Sider, at Arbejdsgiverne har virkelig ikke noget imod at betale en god Løn, naar bare Virksomhederne kan bære det; men jeg tror at kunne paastaa, at den Tid vil neppe oprinde, hvor Arbejdsgiverne i saa Fald vilde komme til Arbejderne og sige: Nu skal I have mere i Løn, nu kan vi godt være tjent med at give jer et lille Tillæg. Nej, thi det gaar jo nemlig saadan, at det Overskud, der indtjenes af Virksomhederne, i mange Tilfælde straks omsættes gennem Udvanding af Aktiekapitalen og lignende og derfor stadig paafører de paagældende Virk- somheder en tilsvarende forøget Forrent- ningsbyrde til Aktionærerne.

Som sagt, under alle Omstændigheder er det givet, at saaledes som Forholdene er og sik- kert vil vedblive at være i mange Aar endnu, maa Arbejderne have deres Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold og forbeholde sig enhver Ret til at bruge deres Organisationer og Sammenhold, at bruge Arbejdsnedlæg- gelser som Vaaben til at hæve deres økono- miske Niveau. De har det jo ikke som visse andre Samfundslag, som kan træde sammen og vedtage en Beslutning om, hvad de vil tage for den Vare, de har at sælge, nej, de maa pænt forhandle sig til Rette med den, som skal købe deres Arbejdskraft. Det er jo ingenlunde saaledes, at de selv bestemmer disse Forhold, de har kun en Medbestemmelsesret, og denne Medbestem- melsesret vil de selvfølgelig heller ikke paa Vilkaar fraskrive sig. Det er ikke saa- ledes, at Arbejderne er blinde for, at disse mægtige omfattende Arbejdskampe skader Samfundets Økonomi. Nej, naturligvis. De er heller ikke blinde for — det har de

lært af bitter Erfaring —, hvad det koster at begrænse Arbejdsgivernes undertiden paafaldende Glubskhed, naar det drejer sig om at bestemme deres Forhold. Men vil man undgaa det Onde, som disse omfattende Arbejdskampe selvfølgelig er for Samfundet og dem, som maa udkæmpe dem, maa man ramme Ondets Rod, man maa fjerne Aar- sagerne til disse Konflikter. Det nytter ikke, at man begræder Kendsgerningen, naar man ikke vil være med til at afskaffe de Aarsager, som fremkalder de paagældende Tilstande. Det kan kun ske ved, at man forandrer det bestaaende Forhold mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Indtil da maa Arbejderne, og ikke mindst i disse Tider, hvor de har været Vidne til, at store Dele af det danske Samfund ikke synes at have anden Anvis- ning til at komme ud af Krisen paa end en stadig Nedsættelse af Arbejdernes Løn og af Levevilkaarene for dem, der er de producerende her i Samfundet, sætte alt ind paa at værne deres Hjem og Familie. Det kan ikke nægtes, at selv i disse Aar, hvor vi har haft Forligsinstitutionen, har vi haft endog ret store Tab paa Strejker og Lock- outh; som jeg før nævnte: 12 Millioner tabte Arbejdsdage i disse første 15 Aar af Forligsinstitutionens Tilværelse. Men vi mener ikke desto mindre, paa Grund af de ganske særlige Forhold, jeg før nævnte, at Forligsinstitutionen har en stor og god Opgave her i Samfundet, og vi mener, at den i det store og hele har gjort Fyldest overfor denne Opgave.

Hvad det foreliggende Lovforslag an- gaar, da afviger det jo i ikke ringe Grad fra det af Socialminister Borgbjerg i Folke- tinget den 15. Oktober 1926 fremsatte Lov- forslag, og det bærer, hvad man selvfølgelig maatte forvente, Præg af den nuværende Indenrigsministers hele Opfattelse af For- holdet mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Jeg tænker navnlig paa saadanne Bestem- melser, som man indsætter for nu endelig at undgaa, at der vedtages Overenskomster, som det senere maatte vise sig, at Arbejds- giverne ikke kan staa sig ved, med Løn- ninger, som de dog ikke kan betale. Jeg tror ikke, der er nogen overhængende Fare i saa Henseende. Arbejdsgiverne har jo deres frie Ret til at forkaste Krav, som stilles fra Arbejderne, og jeg tror ikke, der er nogen særlig overhængende Fare for, at Arbejdsgiverne skal lade sig lokke til at give Arbejderne mere i Løn, end det bagefter viser sig, de har Raad til. Men jeg skal tage Lovforslagets Bestemmelser i den rette Orden og fremsætte de Anker, som mit Parti har at fremføre overfor Lovforslaget.